

Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals.

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Títol I. Àmbit d'aplicació i principis informadors
 - Article 1. Àmbit d'aplicació

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 6 de desembre del 2018 ha aprovat la següent:

Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals

Índex

Exposició de motius
Títol I. Àmbit d'aplicació i principis informadors
Article 1. Àmbit d'aplicació
Article 2. Exclusions
Article 3. Jerarquia normativa
Article 4. Principis generals
Títol II. Contracte de treball
Capítol primer. Disposicions generals
Article 5. Definició i forma del contracte
Article 6. Període de prova
Article 7. Classes i característiques dels contractes
Article 8. Jurisdicció i procediment
Article 9. Prescripció i caducitat
Capítol segon. Subjectes del contracte de treball
Article 10. Persona assalariada
Article 11. Empresari
Article 12. Transmissió d'empresa, cessió d'assalariats i subcontractació d'obres i serveis
Capítol tercer. Contractes de treball per raó de la durada
Article 13. Contracte per temps indefinit
Article 14. Contracte per durada determinada o per a obra concreta o servei concret, amb data certa o incerta d'acabament
Article 15. Contracte per temporada
Article 16. Contracte a temps parcial
Article 17. Contracte fix de caràcter discontinu
Article 18. Contracte d'interinitat o substitució temporal
Article 19. Contracte per a treballs de curta durada
Article 20. Contracte per sessions
Capítol quart. Contractes de treball per raó de la modalitat específica de contractació
Secció primera. Contracte de menors
Article 21. Treball dels menors
Article 22. Forma del contracte de menors
Article 23. Treballs prohibits i excepcions per als menors
Secció segona. Contracte d'aprenentatge o formació
Article 24. Contracte d'aprenentatge o formació
Secció tercera. Altres modalitats específiques de contractes
Article 25. Contracte d'inclusió sociolaboral
Article 26. Contracte d'inclusió sociolaboral de treballadors amb discapacitat
Article 27. Contracte de pràctiques formatives remunerades
Article 28. Contracte de relleu o successió
Article 29. Contracte de continuïtat de la vida laboral de la persona assalariada
Article 30. Contracte de treball a distància o teletreball
Capítol cinquè. Suspensió del contracte de treball
Article 31. Suspensió del contracte de treball
Article 32. Incapacitat temporal
Article 33. Descans per maternitat
Article 34. Descans per paternitat o per a la parella que hagi reconegut legalment l'infant
Article 35. Descans per adopció
Article 36. Descans per acolliment familiar
Article 37. Descans per risc durant l'embaràs
Article 38. Víctima de violència de gènere

Article 39. Privació de llibertat
Article 40. Excedències
Article 41. Cas fortuït o força major temporal
Article 42. Disposicions generals per suspensió de contracte
Capítol sisè. Prestació de treball de la persona assalariada
Secció primera. Drets i obligacions dels assalariats
Article 43. Disposicions generals
Article 44. Drets de la persona assalariada
Article 45. Diligència
Article 46. Permanència per formació
Article 47. Prohibició de competència
Article 48. Treball en exclusiva
Article 49. Seguretat i salut en el treball
Article 50. Invencions i obres dels assalariats en el si de l'empresa
Secció segona. Temps de la prestació
Article 51. Temps de treball efectiu
Article 52. Temps a disposició de l'empresa
Article 53. Desplaçaments a causa del treball i viatges per compte de l'empresa
Secció tercera. Jornada de treball i còmput
Article 54. Jornada de treball
Article 55. Còmput trimestral, semestral o anyal de la jornada de treball
Article 56. Inclemències del temps
Article 57. Hores extraordinàries
Article 58. Còmput de les hores extraordinàries
Article 59. Planificació horària i compte d'hores
Secció quarta. Descans de la persona assalariada
Article 60. Descans diari
Article 61. Descans setmanal
Article 62. Festes laborals
Secció cinquena. Vacances anuals
Article 63. Dret a vacances remunerades
Article 64. Obligatorietat de les vacances
Article 65. Temps de gaudiment i determinació del període
Article 66. Retribució
Article 67. Permisos retribuïts
Article 68. Permisos no retribuïts
Capítol setè. Prestació de l'empresa
Secció primera. Disposicions generals
Article 69. Prestació de l'empresa
Article 70. Facultats de direcció
Secció segona. Salari
Article 71. Salari
Article 72. Classes de salari
Article 73. Salari mínim interprofessional
Article 74. Salaris en efectiu i en espècie
Article 75. Plus de nocturnitat
Article 76. Càlcul del salari
Article 77. Lloc, temps i formalitats del pagament del salari
Secció tercera. Protecció del salari
Article 78. Pagament del salari
Article 79. Privilegis del salari
Secció quarta. Altres disposicions
Article 80. Liberalitats de l'empresa
Article 81. Igualtat i conciliació de la vida laboral i personal
Capítol vuitè. Règim de seguretat social
Article 82. Afiliació
Capítol novè. Finalització de la relació laboral
Secció primera. Extinció del contracte
Article 83. Extinció
Secció segona. Rescissió del contracte
Article 84. Acomiadament no causal
Article 85. Acomiadament per causes objectives
Article 86. Formalitats de l'acomiadament no causal i de l'acomiadament per causes objectives
Article 87. Acomiadament per causes disciplinàries
Article 88. Formalitats de l'acomiadament per causes disciplinàries
Article 89. Desistiment de la persona assalariada

Article 90. Formalitats del desistiment
Article 91. Desistiment justificat de la persona assalariada
Secció tercera. Indemnitzacions
Article 92. Indemnitzacions
Secció quarta. Liquidació de la relació laboral
Article 93. Quitança
Article 94. Certificat de serveis prestats
Títol III. Règim disciplinari dels assalariats
Article 95. Faltes i sancions dels assalariats
Article 96. Garanties dels assalariats
Article 97. Faltes lleus
Article 98. Faltes greus
Article 99. Faltes molt greus
Article 100. Sancions disciplinàries
Article 101. Formalitats
Article 102. Prescripció
Títol IV. Drets col·lectius dels assalariats
Capítol primer. Drets de lliure sindicació, d'informació i de reunió
Article 103. Dret de lliure sindicació
Article 104. Dret d'informació
Article 105. Dret de reunió en assemblea
Capítol segon. Dret de representació col·lectiva
Article 106. Dret de representació
Article 107. Delegats dels assalariats i els assalariats amb mandat
Article 108. Comitè d'empresa
Article 109. Competències
Article 110. Deure de confidencialitat
Article 111. Garanties
Article 112. Durada del mandat, revocació i substitució
Capítol tercer. Elecció dels representants dels assalariats a les empreses
Article 113. Promoció d'eleccions
Article 114. Drets electorals
Article 115. Representació dels assalariats contractats no fixos
Article 116. Mesa electoral
Article 117. Funcions i constitució de la mesa electoral
Article 118. Presentació de candidatures
Article 119. Requisits de les candidatures
Article 120. Desenvolupament del procés electoral
Article 121. Elecció
Article 122. Tancament del procés electoral
Article 123. Reclamacions en matèria electoral
Títol V. La negociació col·lectiva
Capítol primer. Acords i convenis col·lectius
Article 124. Dret a la negociació col·lectiva
Article 125. Definició
Article 126. Acords i convenis col·lectius
Article 127. Tipus de convenis i d'acords col·lectius
Article 128. Àmbit general de regulació
Article 129. Contingut mínim
Article 130. Principi de disposicions més favorables
Article 131. Criteri de representativitat
Article 132. Àmbits d'aplicació
Secció primera. Negociació dels acords i els convenis col·lectius
Article 133. Capacitat jurídica i legitimació per negociar i obligar-se
Article 134. Comissió negociadora
Article 135. Mediació
Article 136. Inici de la negociació i oposició
Article 137. Durada i pròrroga
Secció segona. Adopció dels acords i els convenis col·lectius
Article 138. Principi majoritari
Article 139. Força obligacional i eficàcia
Secció tercera. Denúncia dels acords i els convenis col·lectius
Article 140. Dret de denúncia
Article 141. Registre i publicitat
Article 142. Control
Capítol segon. Acords i convenis col·lectius d'empresa

Article 143. Dret dels assalariats de negociar en l'àmbit de l'empresa
Article 144. Composició de la comissió negociadora
Article 145. Negociació amb representants dels assalariats amb mandat
Article 146. Adopció dels acords i els convenis col·lectius subscrits per assalariats amb mandat
Article 147. Objecte i periodicitat de les negociacions
Article 148. Adaptació dels acords i els convenis col·lectius d'empresa
Capítol tercer. Aplicació dels acords i els convenis col·lectius
Article 149. Efecte i caràcter oposable entre les parts signatàries
Article 150. Abast dels efectes
Article 151. Adhesió
Article 152. Reconducció i revisió
Article 153. Pluralitat d'acords o convenis col·lectius
Article 154. Dret d'exercir accions legals
Article 155. Comissió paritària
Títol VI. Règim sancionador
Capítol primer. Infraccions dels empresaris
Article 156. Naturalesa
Article 157. Garanties
Article 158. Infraccions lleus
Article 159. Infraccions greus
Article 160. Infraccions molt greus
Article 161. Reincidència
Article 162. Prescripció
Capítol segon. Sancions
Article 163. Sancions
Article 164. Criteris de graduació
Article 165. Prescripció
Títol VII. Control administratiu i procediment sancionador
Capítol primer. Control administratiu
Article 166. Servei d'Inspecció de Treball
Capítol segon. Procediment sancionador
Article 167. Expedient sancionador
Disposició addicional
Disposició transitòria primera
Disposició transitòria segona
Disposició transitòria tercera
Disposició transitòria quarta
Disposició derogatòria
Disposició final primera
Disposició final segona
Disposició final tercera
Disposició final quarta
Disposició final cinquena
Disposició final sisena

Exposició de motius

El dia 15 de gener de 1974 es va aprovar el [Decret sobre el contracte treball](#), que regulava en només tretze articles les modalitats contractuals laborals bàsiques i el comiat, i també establí un dia festiu setmanal obligatori. Aquest Decret va ser completat pel [Reglament laboral aprovat l'any 1978](#), la primera part del qual, relativa a les relacions individuals del treball, fixava la jornada laboral en quaranta-quatre hores setmanals, reconeixia vint-i-dos dies de vacances retribuïts i introduïa el concepte del salari mínim interprofessional; d'altra banda, la segona part establí una normativa embrionària en matèria de seguretat i higiene en el treball. En l'exposició de motius del [Reglament laboral de l'any 1978](#), el legislador exposava que "[...] aquest Reglament representa un primer jaló, al qual seguiran posteriorment possibles modificacions, dictades per la pràctica, i adequacions més precises d'acord amb la multivariada complexitat de la realitat social del Principat, adaptant-se a les necessitats concretes [...]".

La previsió del legislador s'ha complert, ja que les necessitats sorgides de les noves relacions laborals i econòmiques, i les opinions i els neguits exposats per les empreses i els treballadors del Principat, han requerit diverses reformes legislatives que han anat evolucionant i adaptant-se a les necessitats de la societat andorrana des d'aleshores.

Amb la [Llei 8/2003, de 12 de juny, sobre el contracte de treball](#), que derogà el [Decret sobre el contracte de treball](#) i el [Reglament laboral](#) i en refongué el contingut, es van regular de manera estable i sistemàtica les condicions mínimes en què havien de desenvolupar-se les relacions laborals individuals. Sense cap dubte, aquella Llei suposà un pas endavant important en el desenvolupament legislatiu i representà una millora substancial, perquè incorporà les disposicions que la pràctica i l'experiència aconsellaven per evitar situacions conflictives en l'àmbit de les relacions individuals de treball, adaptà la normativa a la realitat sociolaboral i econòmica del Principat

d'Andorra i també a la Carta social europea, i dotà l'Administració de mecanismes de control per ser més eficaç en el control de les empreses que incomplissin la normativa. I si bé l'esperit que inspirà la redacció de la [Llei](#) sempre fou la millora de les condicions laborals existents, no va desenvolupar el mandat constitucional contingut als [articles 18 i 19](#).

El 18 de desembre del 2008 és una fita històrica en el desenvolupament i la millora de les relacions laborals i en el camí de l'adequació de la legislació a les necessitats que el segle XXI planteja en matèria social. En compliment del compromís adquirit amb la ratificació de la Carta social europea de fer avançar la legislació andorrana en el camí de l'Europa del progrés social i econòmic, es van aprovar la [Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals](#), la [Llei 34/2008, del 18 de desembre, de la seguretat i la salut en el treball](#), i la [Llei 33/2008, del 18 de desembre, qualificada de llibertat sindical](#).

La [Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals](#) és la norma que regula per primera vegada al Principat d'Andorra els drets de representació col·lectiva i de reunió dels treballadors a l'empresa, així com els convenis i els acords col·lectius de treball i els convenis i els acords col·lectius d'empresa. Davant la impossibilitat de regular les especificitats pròpies de cada activitat econòmica, la [Llei 35/2008](#) regula la llibertat i l'autonomia de les parts en les relacions laborals, dins d'un marc de dret necessari o de condicions mínimes de compliment obligatori en què s'ha de desenvolupar la relació laboral individual, en benefici de la seguretat jurídica de les parts contractants i, d'altra banda, deixa a l'autonomia i la participació dels actors socials –empresaris i treballadors– la negociació col·lectiva de la millora de les condicions de treball en el marc dels acords i els convenis col·lectius.

D'ençà l'entrada en vigor de la [Llei 35/2008, del 18 de desembre, del Codi de relacions laborals](#) s'observen uns resultats positius en l'avenç dins el marc de dret necessari o de condicions mínimes de compliment obligatori en què s'ha de desenvolupar la relació laboral individual. No obstant això, en l'aplicació dels drets col·lectius de representació i de negociació col·lectiva, no s'ha aconseguit el grau d'assoliment desitjat, com a conseqüència de la dimensió reduïda de la gran majoria de les empreses andorranes; de la manca de costum o tradició pel que fa a les relacions laborals col·lectives; de la rotació elevada dels assalariats en les empreses, o de l'absència d'afiliació de molts assalariats o empresaris en les organitzacions representatives corresponents. Cal afegir que en el període de vigència del [Codi](#), com a conseqüència de la crisi econòmica, del tancament d'un nombre significatiu d'empreses i dels reajustaments forçats de les empreses que han pogut mantenir-se actives amb moltes dificultats, s'ha evidenciat que el fenomen de l'atur era present a Andorra.

Les necessitats sorgides de l'evolució de les relacions laborals i econòmiques, l'evolució de la societat i els neguits exposats per les empreses i els treballadors palesen de nou la necessitat d'una nova reforma legislativa, mitjançant els nous textos de la [Llei de relacions laborals](#), la [Llei qualificada d'acció sindical i patronal](#) i la [Llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu](#).

L'objectiu d'aquesta nova [Llei](#), que respecta l'estructura sistemàtica de la [Llei 35/2008](#), és dinamitzar i desenvolupar, encara més i en tots els seus àmbits, les relacions laborals, aprofundir en la concreció i la clarificació de la norma, amb l'objectiu de garantir la seguretat jurídica, ampliar les modalitats de contractació per adaptar-les a les característiques del nostre mercat de treball, i finalment, facilitar i incentivar la contractació i, com a conseqüència, reduir i prevenir l'atur.

Amb aquesta finalitat, després del títol I que fa referència a l'àmbit d'aplicació i als principis informadors, el títol II estableix l'obligació que tots els contractes de treball es formalitzin a partir d'ara per escrit, modifica la regulació del període de prova, i introdueix noves modalitats contractuals com el contracte de treball a distància o teletreball que, a l'entorn europeu, han contribuït i contribueixen a millorar el nivell d'ocupació. També es prioritza la incorporació dels joves al món laboral, i s'incideix en la relació contractual dels assalariats que arriben a l'edat d'obtenir el dret a la pensió de jubilació, i en concret, dels assalariats que assolida aquesta edat volen continuar la vida laboral.

D'altra banda, al mateix títol, es regulen amb més detall i claredat la jornada laboral i els descansos. En aquest sentit, s'amplia el descans per maternitat a vint setmanes i el descans de paternitat a quatre setmanes, i, alhora, s'introdueix el descans per raó d'acolliment familiar. I es crea un permís no retribuït per tenir cura d'un menor en cas de malaltia molt greu o hospitalització de llarga durada. A més, es modifica puntualment la regulació dels acomiadaments no causals i per causes objectives i dels desistiments justificats. Aquestes modificacions puntuals abasten també el títol III, relatiu al règim disciplinari.

Els títols IV i V, que regulen aspectes fonamentals de la relació entre assalariats i empresaris, com ara els drets col·lectius dels assalariats i la negociació col·lectiva, són objecte d'una reforma important i aposten pel model unitari de representació, on serà la vinculació dels representants unitaris al sindicats el que permetrà l'acció sindical en el sí de les empreses. Aquest nou marc legal obre un ventall de possibilitats que permet a empresaris i assalariats dotar l'organització del treball de mecanismes d'adaptació a les necessitats de cada etapa de desenvolupament i de cada situació econòmica, i ho fa fomentant el marc negociador col·lectiu en el si de l'empresa, tenint en compte les especificitats i la casuística pròpies de l'empresa, cada vegada menys generalitzables a l'àmbit dels sectors.

Així, s'introdueixen tot un seguit de preceptes que faciliten, fomenten i impulsen la celebració d'eleccions per designar els delegats dels assalariats, i es crea un nou òrgan de representació, que és el comitè d'empresa. Es redueix el nombre mínim d'assalariats per empresa per elegir representants i, al mateix temps, se n'amplien les atribucions i les garanties, per tal d'afavorir tant com sigui possible la representació.

Els títols VI i VII són relatius al règim sancionador, al procediment sancionador i al control administratiu, i es modifiquen sobretot per incorporar el nou catàleg de sancions derivades de l'aprovació coetània de la [Llei qualificada de mesures de conflicte col·lectiu](#).

Cal posar de relleu finalment el contingut de la Disposició final tercera, que encomana al Govern que elabori un estudi relatiu a la possibilitat de crear un fons de capitalització, amb l'objectiu de ser un instrument avançat i modern que, amb aportacions d'empresaris i persones assalariades, pugui constituir un fons individual amb finalitats diverses i importants.

En conseqüència, aquesta Llei pretén dotar l'ordenament jurídic d'un nou marc regulador en matèria laboral, adaptat a les necessitats presents i futures i a les especificitats del nostre país; modernitzar la normativa vigent i homologar-la als requeriments i a les recomanacions dels organismes internacionals competents; introduir els elements necessaris per tal de fer possible la cooperació dels empresaris amb els assalariats, des de la perspectiva de la coresponsabilitat, amb l'objectiu de fer possible el creixement econòmic i fomentar l'ocupació, i reforçar la representativitat de les parts de la relació laboral i impulsar l'exercici de la negociació col·lectiva.

Títol I. Àmbit d'aplicació i principis informadors

Article 1. Àmbit d'aplicació

Aquesta Llei és aplicable a totes les relacions laborals que es desenvolupen al Principat d'Andorra. També és aplicable a les relacions laborals que s'inicien o es formalitzen entre empreses establertes al Principat d'Andorra i assalariats quan l'objecte del treball és a l'estranger, llevat que en el contracte les parts hagin convingut l'aplicació de la llei del país estranger.

Registreu-vos a [LesLleis.com](https://www.leslleis.com) per
accedir al contingut complet d'aquesta pàgina.

Registre gratuït

Subscripció

J'a Estic Registrat